

देशी जातियाँ हो रही थीं जिन्हें विभिन्न राज्यों के द्वारा अनुकूल समीक्षा की जाती रही। इसी विभागीय विकास के पश्चात् नेपाल राज्य एवं ब्रिटिश राज्यों के बीच विभिन्न सम्बन्ध बढ़ने लगे।

१. **नेपाल राजपत्र**
२. भाग ३
३. खण्ड १७] काठमाडौं, माघ १ गते २०२४ साल [संखा ३६

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड १७] काठमाडौं, माघ १ गते २०२४ साल [संखा ३६

श्री ५ को सरकार
गृह पञ्चायत—मन्त्रालय

“श्री ५ को सरकारले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कारागार (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०२४” सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (१) यो नियमहरूको नाम “कारागार (दोस्रो संशोधन) नियमावली २०२४” रहेको छ।

(२) यो नियमावली तुरुस्त प्रारम्भ हुने छ।

२. मूल नियमावलीको नियम ३६ को सट्टा देहायको नियम ३६ राखिएको छ:-

डाक्टर जँचाउने:- (१) जेलरले कारागारका कैदी थुनुवाहरु बिरामी भएमा कारागारको भए कारागारको डाक्टर चिकित्सक र कारागारको नभए नेपाल अधिराज्य भित्र नजिक इलाकाको पाएसम्म सरकारी अस्पताल, डिस्पेन्सरीको डाक्टर वा अन्य योग्य चिकित्सक कहाँ लगी वा आवश्यक भए बोलाई निजबाट जँचाई समयमा औषधि उपचार गराउनु पर्छ।

(१) कडा रोग लागेका कुनै कैदी थुनुदालाई त्यसरी उप-नियम (१) बमोजिम जँचाउँदा डाक्टर चिकित्सकले कारागार बाहिर नजिक इलाकाको वा नेपाल आधिकारिक मुद्रिण विभागाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अधिराज्य भित्र कहोंको अस्पताल स्वास्थ्य गृहमा राखी वा विशेषज्ञबाट जँचाई उपचार गराउनु अत्यावश्यक छ भनी प्रमाणित गरिएमा जेलरले सोबमोजिम समयमा जँचाउने, इलाज गराउने वा भर्ना गर्न उचित प्रबन्ध मिलाउनु पर्छ ।

(३) उप-नियम (१) र (२) बमोजिम कारागार बाहिर जँचाउन वा अस्पताल स्वास्थ्य गृहमा भर्ना गर्न लैजाँदा, ल्याउँदा वा भर्ना गरी राख्दा कैदी थुनुवा भास्न, भगाउन नपाउने गरी पालोपहराको रास्रो प्रबन्ध मिलाउनु पर्छ ।

तर नज्ञक इलाकाको बाहेक बाहिर बेइलाकाको विशेषज्ञ जँचाई वा अस्पताल, स्वास्थ्य गृहमा भर्ना गरी औषधि उपचार गराउन आवश्यक भए त्यस्तो बिरामी कैदी थुनुवालाई इलाका पर्ने कारागारमा सख्त गर्नुपर्छ ।

(४) बिरामी बाहेक अरु कैदी थुनुवालाई पनि रोगबाट बचावट गर्न बराबर डाक्टर चिकित्सकबाट जँचाई डाक्टर चिकित्सकको राय बमोजिम गर्न आवश्यक ब्यवस्था मिलाउनु पर्छ ।

३. मूल नियमावलीको नियम ४६ मा संशोधन:- मूल नियमावली नियम ४६ को उप-नियम (३) पछि देहाय बमोजिमको उप-नियम (४) (५) र (६) थपिएको छ:-

(४) १० वर्षभन्दा बढी कैदे ठेकिएका कैदीहरूलाई सम्बन्धित अञ्चल भित्रका जिल्लामा रहेको सबैभन्दा पक्की र ठूलो कारागारमा राख्न लगाउनु पर्छ । अञ्चलभित्र त्यस्तो पक्की र ठूला कारागार नभएमा नजीकको अर्को अञ्चलमा त्यस्तो कारागारमा राख्ने प्रबन्ध गर्नुपर्छ ।

(५) कुनै कारागार सानो र कच्चो भएको कारणले सुरक्षाको दृष्टिकोणबाट बढी संख्यामा कैदी वा थुनुवा राख्न मनासिव नभएमा सो कैदी थुनुवालाई उप-नियम (४) बमोजिम सार्नु पर्छ ।

(६) उप-नियम (४) र (५) बमोजिम कैदी वा थुनुवालाई सख्त गर्दा आफ्ना अञ्चल भित्रको हकमा स्थानीय अञ्चलाधीशले त्यसको प्रबन्ध मिलाउनु पर्छ र एक अञ्चलबाट अर्को अञ्चलको कारागारमा सख्त गर्न परेमा सम्बन्धित अञ्चलाधीशहरूले आपसमा परामर्श गरी आवश्यक ब्यवस्था मिलाउनु पर्छ ।

आज्ञाले-

उपरथी छेत्रविक्रम राणा

श्री ५ को सरकारको सचिव ।